

NÉPNEVELŐ

NEVELÉS- ÉS OKTATÁSÜGYI LAP

A MAGYARORSZÁGI LATIN ÉS GÖRÖG SZERTARTÁSÚ KATHOLIKUS NÉPOKTATÁSI INTÉZETEK SZÁMÁRA

Kiadja a SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT Budapestben.

Megjelenik minden vasárnap egy ivnyi terjedelemben.

Megkapja e lapot minden kath. nép-
oktatási intézet egy példányban ingyen.

Előfizetési ár: egész évre kor. 6.—.

Kéziratokat nem küldünk vissza.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

BUDAPEST,

Szentkirályi-utca 28b. sz. a.

(SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT)

A hirdetések árszabálya:

A pályázati hirdetéseknek minden egyes szóért minden közlés után 6 fillér (3 krajczár) fizetendő.

Egyéb hirdetéseknek:

egész oldal ... kor. 22. — negyed oldal ... kor. 8. —
fél oldal ... » 16. — nyolczad oldal » 4. —

A díjak előre beküldendőek a Szent-István-Társulathoz.

Lefokozott katolikus képzők.

Mi is ezt a találó címet vesszük fel, mert igen világosan kijelenti, hogy igenis a katolikus tanító- és tanítónő-képző intézeteket a tanügyi kormány egy újabb kiadott rendeletével minden szépítgetés és minden helyreigazítás dacára is, az állami képzők igazgatóinak ellenőrzése, szakfelügyelete alá helyezte.

Mert ha a szakfelügyelet csak az 1868: XXXVIII. t. c. 11. §. alapján az államot megillető felügyeleti jog gyakorlására irányul, akkor az állami képzőknek szakfelügyelet teljesen más jogkörrel és nekünk meg ismét csak oly szakfelügyelet küldhet az állam intézeteinkbe, aki nem *«irányít»* hanem csak lát, tapasztal és ellenőrzi az állam érdekeit. Ekkor is elvárjuk az államtól, hogy intézetünket ne alácsontsya le azzal, hogy képzőnk felügyelőjét alárendeli az államnak és a protestáns képzők felügyelőjét előnyökben részesíti — habár személyében feltétlenül nagyobb tekintély is.

Mi nem vagyunk a külön állami felügyeletnek ellene, de «utasítás» nélkül ily intézkedés életbeléptetését a tanügyi kormány részéről elhamarkodottnak tartjuk, ami ha szándékosan történt, akkor meg oly celzatos, hogy a legnagyobb ellenőrzésre és küzdelemre hívja fel az arra hivatott katolikus tanügyi tényezőket.

A rendelet különben a következő:

A vallás- és közoktatásügyi miniszter Sebestyén Gyula kir. tanácsos, a közokt. Tanács titkárához a 1905. február 14-én 14861. sz. a. a következő rendeletet intézte:

A tanítóképzés munkájának eredményesebbé tétele és szakszerűségének emelése, valamint a tanítóképzés ügyének általános magasabb föllendülése is nagyrészt azon körülménytől, hogy a tanítóképző intézetek működésében, ami az általános szellemi szintjét, a tanítás irányát és a nevelés szellemét illeti, lehetőleg biztosíthatassék azon egységesség, amely nélkül sem a jövőben magasabb célokra törekvő nép-

iskola, sem pedig az ezen célok megvalósítására hivatott tanítónemzedék nem fogná az egységes magyar nemzeti állam kiépítésének hazafias munkájából a reá eső részt ke lőképen megoldhatni.

A tanítók egységes képzésének és a képzés szellemi szintjára emelésének egyik sarkalatos biztosítéka és alapföltele azonban az, hogy a tanulmányi felügyelet és ellenőrzést teljesítő közegeknek alkalmuk legyen a különböző körülmények és eltérő viszonyok között működő hasonló tanintézetek munkájának összehasonlítása és az elért és elérhető eredmények egybevetése által kijelölő azon irányt, amelyet követve és megállapítani azt a mértéket, amelyet alkalmazva, a tanítás és nevelés egységes voltának biztosítása mellett is, az egyes intézeteknek a helyi viszonyok által indokolt sajátos alakulásai se emésszenek el. A kir. tanfelügyelőségeknek jelenlegi szervezete megfosztja a kir. tanfelügyelőket a különböző intézetekben folyó munkásság összehasonlításának lehetőségétől.

Ezen körülménynek figyelembevételével és mérlegelve azon messzire kiható és nagy horderejű kulturális és nemzeti érdekeket, mik a tanítóképzés intézményéhez fűződnek, elhatároztam, hogy a tanítóképzés tanulmányi ellenőrzésének és irányításának egységessé és intenzívebbé tétele és annak révén az általános szellemi mércéjének emelése céljából, a kir. tanfelügyelők hatáskörének érintetlenül hagyása mellett, az 1876. évi XXVIII. t. c. 3. és 4. §§-aiban gyökerező jogomnál fogva, a tanítóképző intézetek tanulmányi ügyeinek ellenőrzésére és irányítására szakfelügyelőket is fogok alkalmazni.

Ezen külön szakfelügyelet gyakorlásával az állami tanító- és tanítónőképző intézetekben Cimedet bizom meg: a két protestáns felekezet tanító- és tanítónőképző intézeteinek szakfelügyeletét dr. Kiss Áron kir. tanácsos, áll. polg. isk. tanítóképző-intézeti igazgatóra; a róm. kath., a gör. kath., a gör. kel. román, a gör. kel. szerb és az izr. felekezeti tanítóképző-intézetek szakfelügyeletét Láng Mihály pápai áll. tanítóképző-intézeti igazgatóra; a róm. kath., a görög kath., a görög kel. román és a gör. kel. szerb felekezeti tanítónőképző-intézetek szakfelügyeletét pedig Scherer Sándor bajai áll. tanítóképző-intézeti igazgatóra bizom. A tanítóképző intézetek gazdasági és női kézimunka oktatásának szakfelügyeletével Végessné Bogyai Róza egri áll. felsőbb leányiskolai tanítónőt bizom meg.

Ezen ideiglenes minőségben és **jelenlegi állásaikban való meghagyás mellett** alkalmazott több megnevezett szaktfelügyelők az egységesség elvének megvívása és biztosítása céljából, az ezen minőségükben teljesítő hivatali eljárásukat szabályozó, jelenleg munka alatt levő «Elutasítás» alapján az irányítást tanító vendik; dr. Kiss Aron kir. tanácsos és igazgató pedig, Cimmel való *közös megállapodás alapján* jog eljárási szaktfelügyelői tisztében. A szaktfelügyelők működésüket csak az «Elutasítás» megjelenése után fogják megkezdeni.

Budapest, 1905. évi február hó 14-en.

Dr. Berseviusz Albert.

Ami a szaktfelügyelőket illeti, erre nézve az a kijelentésünk, hogy mi szaktfelügyelőket szívesen látunk intézeteinkben, de az állami képzési igazgatók irányítását udvariasan elutasítjuk. Ha pedig a szaktfelügyelő személyében megnyugodni hitünk, hazafiságunk és önéretünk tiltja, mint a jelen esetben — akkor az ilyen szaktfelügyelőt képzőinkbe be sem hozhatjuk. Különben a katolikus tanügyi tanács legközelebb tárgyalja az ügyet s mi bizalommal várjuk határozatait. *E.*

«Szeretet» a nevelésben.

(Folytatás.)

Vannak olyan szülők, kik a gyermek hibáit egyszerű elnézik, máskor meg embertelenül megtorolják. Néha a kiesésig miatt jobban lakoltatják, mint egyebkor a nagy vétségek miatt.

Számtalan példát lehetne föl hozni a téves családi nevelés illusztrálására, de nem folytatom, a t. olvasó úgy is ismeri azokat.

Tény az, hogy a szülők rosszul szoktatják gyermekeiket és rossz példát adnak azoknak. A tanító van hivatva a szülők tévedéseit helyre hozni az iskolás gyermekeket kirívó hibáikról leszoztatni, erkölcesik és tetteiknek irányt szabni, mely erényességhez vezet. Hogy ez a tanítói hivatás nehezebb és fontosabb része, azzal már a pálya kezdetén tisztába kell lennie. Nevelői tisztjét úgy fogja sikeresen betölteni, ha a gyermek-lelektan és az iskolai neveléstan szabályait ismeri, azokat alkalmazni tudja, ha a tanítói pályára nemcsak tanítottak, hanem nevelték és ha szeretettel van eltele hivatása és tanítványai iránt. Még mielőtt először lépne át az iskola küszöbét, tisztában kell lennie a nehézségekkel, melyek pályáján lepton-nyomon fölmerülnek; tudnia kell, hogy a tanítói pálya a legerényesebb megélhetési módot nyújtja neki, mely csak úgy kedves, ha ő maga edősíti meg azt. Tudnia kell, hogy tanítványai sorsa kezében van; ő felelős erkölcesikért; az ő példája és szoktatásának befolyása alatt nőnek föl; ő ad nekik útravalót az életbe és hogy ők fognak némi fölötte. Egyedül tőle függ, hogy szeressék vagy gyölöljék.

Nincs szüksége sok ismeretre, hanem szerető szívre igen.

A tanítói pálya iránti szeretetet már a képzőintézetben kell a leendő tanítók szívébe oltani. Ismerjék annak örömeit és keserveit, nehogy csalódjanak. Nevelni kell az ifjakat s nemcsak tanítani, ezzel megváltoztatni egész lényöket, hogy más természetűk, más szokásaik és világnézeteik legyenek, mint a mostani társadalom tagjainak. Kik a korszellemet szándékosan félre értik.

Szeretni tudjon a tanító, hogy pályáján örömet, megelégedést és tekintélyt találjon.

A szeretet szelidít és bizalmat szül, e nélkül pedig ne számítson a tanító tiszteletre. Szelid, jó és igazságos legyen, hogy tanítványai szívet meghódítsa, kiket nemes példájával nevel. Minden szava és tette egy-egy bizonyíték legyen, hogy tanítványai iránt alyai érzelmekkel van eltele és hogy javukat szíven viseli. Soha se feledje el, hogy amit tanítványai az iskolában tőle látnak és hallanak, azt odahaza elmondják, sőt maguk közt is tárgyalják.

Egyedül tőle függ, hogy nemesak tanítványai, hanem környezete is jó véleménnyel legyenek felőle, nagyrabecsüljék és szeressék.

Hiába mondogatja sok tanító: «A nép azért nem tisztel, mert szegény ember vagyok». Hazugság!

Azért nem tiszteli, mert szeretni nem tud.

Tekintsünk be a szeretet tanítójának az iskolájába.

Alaposan elkészülve a mai tanításra, derült kedéllyel várja tanítványait. Azok a rendes időben gyülekeznek, köszöntik, helyükre ülnek és ismételtetik a leckét. Megvizsgálja tisztán jöttek-e és beszédbe ereszkedik velük. Kérdezi, hány órákor keltek föl? Imádkoztak, tanultak, reggeliztek-e? Egészségesek-e a szülei? Segítettek-e nekik munkájuknál? stb. Azonban ezen bizalmaskodás soha sem válik pajtáskodássá, annál kevésbé pletykázássá. A komolyság soha nem hagyja el. Imádkoznak és a munkához látnak. A tanító egyenlő figyelemben részesíti valamennyi tanítványát, sőt a gyengébbekkel többet foglalkozik. Ismételve föladja a kérdést, melyre felelni nem tudtak és segíti őket, biztatja, sőt olykor-olykor meg is dicséri, hogy munkakedvet öntsön beléjük. Ha valamit megérteni nem képes, nem indulatoskodik, nem dühöng, hanem önmagát kérdi, vajjon az ismeretközlésnél, vagy kifejtésnél alkalmazkodott-e a gyermek fölfogásához. Tehát, első sorban türelmes.

Elő fordulhat, hogy egyik-másik gyermek kötelességmulasztást követett el, vagy vétett az iskolai rendszabályok ellen. A tanító nem nézi el a hibát, de nem is végez vele röviden. Megkérdezi a gyermeket, mi indította rá, hogy hibázzék? Megérteli vele, hogy a cselekedet ellenkezik a parancsok. A gyermek ezt belátja, őszinte vallomást tesz, mi által önérzete fejlődik. Bár ígéretet tesz, hogy megjavul, bár megköveti társát, akit megbántott, a tanító mind a mellett rámeri a megérdemelt büntetést, melyet a gyermek igazságosnak elismer. Súlyosabb esetekben négy szem közt intézi el az

nyugt, ilyenkor is a szívre hat s nem a gyermek arcára, vagy hátára. Ő nála is beborul néha a derült ég s kitor a zivatar, hanem a villám soha sem csap le — szidás, vagy ütés alakjában — mert az indulatokat féken tartja s az önuralom soha sem hagyja el. Illetlennek tartja, hogy kis gyerekekkel viaskodjék és semmi körülmények közt sem feledkezik meg magáról.

Nem engedi, hogy tanítványai vadnak, dühöngőnek lássák, mert jól tudja, hogy egyszeri kifőzésével összerombolná azt, amit annyi fáradsággal épített.

Tanítványait egyenlő bánásmódban részesíti, mindegyikkel szemben szelid és igazságos, valamennyinek jószágos atyja. Kivételt nem tesz köztük. Nem befolyásoltatja magát senki és semmi által. Iskolájában teljes egyenjogúság uralkodik. Tanítványait édes gyermekeinek tekinti s minden igyekezetét javukra fordítja. Azon van, hogy gondolkodásukon, tetteiken és erkölcesiken meglássék a jó iskolai nevelés nyoma.

Igazságos, szigorú és következetes.

Ezt a gyermekek csakhamar észreveszik, «jó» tanítónak nevezik el, szeretik, tisztelik és becsülik. Örömmel járnak az iskolába. Tisztelettel fogadják az erkölcsi tanításokat, figyelmeztetéseket és intéseket, melyek az erkölcsérzet, a kötelességtudás és a szeretet kifejlődésére irányulnak.

Ily iskolában a kötelességmulasztás és a föl-tűnő gyermekhibák nagy ritkán fordulnak elő. Minden meglátszik a szeretet jótékony hatása. A tanító napjai örömben és meglepedésben folynak, mert fáradozásainak gyümölcseit éri látja.

A halát és tiszteletet, mint buzgólkodásának lezszőbb jutalmát az iskolán kívül is tapasztalja. Szegényes kenyerét nem cserélné föl a gazdagok tengett asztalával.

A szeretet tanítójának a magánélete is kristály-tiszta. Jelleme és becsületessége megingathatlan.

Ily tanító az én ideálom is, s mennyire gyarlóságom engedi, példáját követem.

Ha már láttuk a szeretet tanítójának az iskoláját, tekintsük meg olyanét is, kinek szívében ezen nemes érzelem nem vert gyökeret.

A tanító rendszeren bosszankodva gondol az órára, melyben iskolába kell mennie, mert előre tudja, hogy a nap sok bosszúságot és keserűséget fog neki okozni. Pályaszeretet nem lelkesíti, az iskola célja nem érdekli s tanítványai jövőjével nem törődik. Közönyös és hanyag.

Talán betekintett a könyvbe, hogy «mi következik», de sok esetben azt sem teszi; majd az iskolában.

A gyermekek rettegve várják. Nem egy félelemmel van eltelve, érzi, hogy a nap nem fog sirás és fájdalom nélkül elmúlni.

Kezdődik a tanítás.

A tanmenet zavart, ide oda való kapkodásból áll, mert a *tanító úr* nem készült. A kérdések határozatlanok, hibásak s a feleletek még rosszabbak.

A tanító úr bosszus lesz. Nem fakarkodik a számár, ostoba, marha, gazember stb. titulussal, sőt a teyér meg a bot is működésbe jönnek. A táblától elkergeti a gyermeket, aki a számtani föladványt nem tudja megoldani. Magától értetődik, hogy útra való nélkül nem bocsátja el. A rossz hangulat, a féketvesztett indulat elvakítja, érzéketlenné teszi és feledtetni vele, hogy *nevelő*.

Amilyen hanyag és vad a tanításnál, olyan hirtelenkedő és embertelen a fölmerült pedagógiai esetek tárgyalásánál. Durva szidalom, sértegetés és testi fenyték a szokásos «javító» (?) eszközök.

De, ne tovább!

El a kínok helyéről!

Szegény gyermekek, szegény tanító!

Mennyi könny hull ott, ahol örökös jókedvnek kellene lenni s mennyi durva szó hangzik el, ahol a vallás és az erkölcs ígét kellene hirdetni! Mennyi átok száll az ily tanítóra, kiből igen jó hóhér lett volna!

Mily emlékeket visznek a gyermekek az ily iskolából? Van-e hasznuk abból, hogy egy faragatlan, érzéketlen és vad «tanító» keze alatt 5—6 évet eltöltöttek? Nemcsak ismeretekkel nem gazdagodtak, hanem még erkölcsileg is elvadultak.

S még ilyen «tanító» mer esodálkozni és kiabálni, hogy tekintélye nincs!

A szelid és durva lelkű tanító közt van a harmadik, kinek mintaképei azok, kik szeretni, de indulatoskodni is tudnak. Magam is ezek közé tartozom. Tehát csak egy lépés választ el az úttól, melyen a szeretet tanítója állandóan halad. Mily édes, mily boldogító *azon* a tanítói pálya eszményei felé törekedni! Néha megkísérlem; olyankor egész lényemben megváltozom s teszem azt, amit a szeretet tanítója cselekszik. Szelid vagyok én, tanítványaim kedvesek. Nyugodt, derült hangulatom jó erénye minden munkámon meglátszik. Élvezem az édes gyümölcsöt, melyet a kölesönös szeretet megérlelt, ez fokozza életkedvem és a hivatásszeretetet. Hogy visszaesem régi hibámba, az gyarlóságom és emberi gyengeségem okozza. Hanem fölvettem magamban, hogy legyőzöm e hibát, mert ismerem az eszközöket.

Ti, kik hozzám hasonlók vagytok, kérditek, hogy melyek azok az eszközök?

Erős akarat, önuralom és önfigyelmezés.

Ezen nevelési eszközökkel megjavítom magam. Az indulatokat az önuralomnak, a gyarlóságot az észnek, tetteimet pedig lelkiismeretem ítéletének vetem alá s meglássátok, hogy rövid idő múlva megjavulok; mert hisz családapa vagyok és ennek szívében jobban meg van gyökerezve a szeretet, mint azokéban, kik nem azok.

Minden méltatlanságnál, melyet tanítványaimmal elkövetni akarok, eszembe fog jutni, mily kínosan esnék szívemnek, hogyha valaki saját gyermekeimet így bántalmazná.

Ó Istenünk, önts szívünkbe szeretetet!

Tanító.

Nogely István.

Midőn a nagyváradai egyházmegye tanítóit székfoglalása után *Dr. Szencsényi Pál* megyéspüspök úr fogadta, kimutatta a tanítók iránti meleg rokonszenvet, melynek mintegy megpecsételése volt a legújabb két kanonoki kinevezés.

Fényesen dokumentálja ez, hogy felejtetlen emlékeknek *Steinberger* szavaival éljek: megyéspüspökünk ólos szemét, mellyel az érdemesek közül a legerdemesebbeket választja ki. Az Egyház és iskola a haza védbástyája s hala érte Istennek, amért ő két fényező erős oszlopot érte a jelen kiműntetés.

Nogely István a pedagógia nagymestere. *Spelt* Gyula pedig a felkészítők terén mintaképe az igazi papnak. Minden tisztelet e két derék férfinak, ezen szaklap hasábjain azonban közlőnyünk rendeltetésénél fogva most csupán *Nogely* Istvánnal foglalkozunk.

A halától fakadó örömkönnny jelent meg szememben, midőn olvastam, hogy az en kedves képzőtanárom végre elnyerte érdemei jutalmát. Nem hiszem, hogy legyen széles e hazában neves tanítói, ki előtt ismeretlen legyen *Nogely* István neve.

Negyven éve működik a pedagógia terén, alig van az egyházmegyében tanító, ki nem az ő kezét nyerte oklevelet s az egyházmegyén kívül is százan és százan vannak, kik önértéssel vallhatják: mi is a *Nogely* tanítványai vagyunk. Szintügyvilátkozhatnak a hitoktatók és iskolaigazgatók, kiknek a papnevelésben tanárak volt.

Vallásosságra és szerénységre szoktatta növendekait, maga ment elől a jó példában. Növendekét nemcsak minden vásár- és ünnepnap szentmisét hallgattak, de egyszermind megkívánta, hogy a prédikációból kivonatot is készítsenek s ennek az a jó oldala is volt, hogy készületlen beszédet nem hallottunk soha. Azt pedig valósággal gyönyör volt hallgatni, mily szép negyeshangban mekelelték és énekelnek a váradai képezdészek mindenalkalmi időben szent László templomában. A szigrodai vallásos szellem mellett van gondja a hazai nevelésre is, ápolja a lörvény és eljárók iránti tiszteletet s a társadalmi érintkezésre a legjobb tanácsokkal látja el növendekait.

A tanítóképzésben valósággal művész, úgy idomul kezei alatt a jelölt, mint a művész-szobrász kezei közt az anyag. Fölfogó képessége gyors s ítéletében alig tévedő, belát növendekéi lelkébe s még a csak valamire valót egész hévvel fölkarolja, addig az egyáltalán nem alkalmas jelöltek tapintattal és jóindulattal, de eltávolítja a képzőből.

Növendekéit nem becézi, de végeredményében nagy gondja volt és van arra, hogy tanítványai

nemcsak oklevelet, hanem állást is kapjanak. Jömagam mint nevelő kezdtem meg működésemet, midőn rövidesen ráimizent, hogy pályazzam Endrödre. . . Meg is választottak. Nem barátja a tanítói népvándorlásnak, szereti, ha növendéke állásán kitart. Persze ő itt is magából indul ki, mert a szerény képzőtanári fizetésen ő szintén kitartott közel negyven éven át. S ha nem jön Nagyváradnak egy *Istentől hívatott* püspöke, ki tudja, nem került volna ő is a 800 vagy 1000 forintos nyugdíjas papok sorába.

Pedig akit az ég annyi tehetséggel megadott, mint *Nogelyt*, aki oly klasszikus ismeretekkel bír, akinek annyi matematikai tudása van — tanuskodjanak mellette a Szent-József-intéze (60—80 főgimnáziumi növendék) 1865—69. évi lakói — aki a tudományok összes ágaiban annyit jártassággal bír, aki a pedagógia minden izét úgy ismeri, mint ő, s aki ezen ismereteket nemcsak bírja, de a gyakorlati élet számára érdekes és vonzó előadásban közre is adja, még pedig a legjobb eredménnyel: az a váradai kaptalanak is munkás tagja lesz.

Nogely István Réthén, Pozsony megyében született 1839. december 26-án. Középsiskolait Pozsonyban és Nagyszombatban végezte, 1859-ben vették föl a nagyváradai papnövendékek közé, 1864. július 31-én szenteltetett föl. Előbb Várad-Ujvároson káplán, azután 4 évig Szent-József-intézeti tanulmányi felügyelő; egykori növendékei dícsérettel emlegetik nagy tudású tanfelügyelőjüket, ki őket nemcsak kisegítő a legnehezebb nyelvi és matematikai kérdésekben, de könnyedén meg is értette velük azokat. 1869-ben vette át a nagyváradai képzőintézetet, mikor az évi létszám 10—16 volt, míg ma 60—80 között változik. Ambar teljes internátusa nincs a képzőnek, de *Nogely* jó szíve mégis segít a szegényebb növendékeken, mert többen laknak benn az intézetben, kiknek a fűtéshez szükséges fát is *Nogely* a magyából adja.

A képezde gyakorló-iskolája a várad-ujvárosi rom. kath. iskola, melynek kebelében alakult Önképzőkörnek *Nogely* éltető elemét kepezte. Alapját vetette meg váradai kath. iskolák mai Értésítőjének, melynek első példányait ő szerkeszté. 1884-ben szűnt meg az Önképzőkör, helyet adván az ez évben megalakult Tanító-egyesületnek. *Nogely* ezen időben pusztán az Önképzőkörben 28 önálló tanügyi értekezést olvasott föl, melyek jobbára az iskolai Értésítőkhöz jelentek meg a következő címek alatt: *A népiskola tényezője a népi nevelésnek. A nevelés alapja a vallás.* (I. II.) *A tanítók. Szegénynek drága kincs a hit.* (Aphorismák a népi tanító vallásosságához.) *A szülőföld-isme annyinak fölöstása és föloldozása. Fröbel gyermekkertje, mint nevelési eszköz és órintézet.* *Bárólt Schönfeld T. Magyar nyelktanára.* *A tanító munkaszeretete. Mennyiben közzható a népi tanítás meddősége miatt. Hitelemző tapasztalatok. Az olvasógép. Ne törd a csemétét, hanem hallásd. A kérdések az elemi iskolákban. A rémcsé-*

széles befolyása a jellemképzésre, Vetés és aratás. A szőlőknek. Miért nincs hazánkban a tanítónak társadalmi tekintélye. A kisdudorodák és gyermekkeretek nem természetes tényezői a nevelésnek. Az erdő és gyermekkert káros befolyása. A nőtanítók mákölésének fény- és árnyoldalai. A szőlők talajma és bűnhődése. A tanítóskedvről. Lehajlás a népek általános társadalmi kérdés. A tekintélyről általában, a tanítóról különösen. Az iskolai takarékpénztár az ökonomia, ethika és disciplina szempontjából. Még egyszer az iskolai takarékpénztár. Az önképzőkörök parazitái.

Két kiadást ért műve: Gyógytatási írtelmek és ábrák. 1881-ben a mi derek Nagyjünk gondolt egy nagyot s kiadta A kath. hitterjesztés lapja című képes folyóiratot, melyet úgyszólván egymaga szerkesztett és szerkeszt. Hogy mily bejáratott a közlöny, legjobban bizonyítja az, hogy ezen évben a 25-ik évfolyama indult meg.

1885. év óta kiadja a Képes missziókönyvtárt, mely a Xav Szent Ferenc-társulat terjesztését célozza. Idegen országok és népek című vállalatából megjelent 2 kötet, egyik: Kath. misszió a bahnár vadak között s a másik: Afrikai élet.

1892-ben Schlaach bibeos kivánságára szervezte az Immaculata-intézetben a kisdudorodóképzőt s azóta annak igazgató-tanára is.

Tarja a Magyar Kath. Tanítók Országos Bizottságának, s a Szent-István-Társulat kebelében működő tankönyvbíráló bizottságnak.

A kath. irodalmi és tudományos osztály már alakulásakor tagjává választotta.

Ennyi érdem már időközben sem maradhatott jutalmazatlanul. 1880-ban kapta a szentszéki bíróságot, 1893-ban címzetes kanonokságot, melyet most a f. évi január 21-én kelt királyi kegy és Szűcsőné Pál megyéspüspök finom tapintata a valódi kanonoksággal cserélt föl.

Végül ide írjuk a február hónap utolsó esztendőben megtartott beiktatási ünnepélyén elmondott beszédéből az ő puritán jellemét nagyon kidomborító következő szavakat: «Szeretettel hoztunk számotokra (t. i. a kaptalannak) s vízszontzeretelt kerünk tőletek, mert írva van: «Es amint akarjátok, hogy cselekedjenek nektek az emberek, t. i. hasonlóképen cselekedjete nekik».

Számberczky Rezső.

HIVATALOS KÖZLÉSEK.

Tanítók végleges alkalmazása kinstári iskoláknál. Kivonat a borszercebányai egyházmegye f. évi III. körleveléből. A m. kir. erdőkinestár által fentartott vagy bőszenzlietással segélyezett róm. kath. iskoláknál megüresedett tanítói, illetve kántortanítói állomások betöltésére vonatkozólag a m. kir. földművelésügyi miniszter a következő rendeletet bocsátotta ki az összes magyarországi kinstári erdőhatóságokhoz: Körrrendelet. Valamennyi magyarországi kinstári erdőhatóságnak. 3900/1900. I. 1—6. sz. Utasítom címet, miszerint megfelelően gondoskodjék arról, hogy a kinstár által fentartott — illetve segélyezett — mindazoknál az elemi népiskoláknál, ahol a tanító vagy kántortanító kinevezése hatáskörében áll, az üresedésben lévő tanítói vagy kántor-

tanítói állomás elnyerése céljából hirdetendő pályázatba határozottan fölvételessék az a kikötés, hogy végleges kinevezésre csak azon pályázók számíthatnak, akik valamely nyilvános iskolánál már véglegesen vannak alkalmazva, míg ellenben az ideiglenes alkalmazásban lévők, vagy azok, akik alkalmazásban még egyáltalában nem voltak, kinevezése csak ideiglenes leend s véglegesítésre, ha hivatásuknak minden tekintetben megfelelnek, csakis egy próbaév leteltével számíthatnak. Budapest, 1900. március hó 21-én. Darányi s. k. Ezen, tudomásomra csak most jutott miniszteri rendelet következtében könnyen megtörténhetnék, hogy u. n. kinstári iskoláknál esetleg oly tanítók nyernének azonnal végleges alkalmazást, akiknek előbbi állomásukon tanusított viselete és működése felől a sokszor szűkszavú, vagy általános kifejezésekkel kiállított bizonyítvány előzetes, kellő tájékozást alig nyújt, mégis, be nem válasuk esetén, a már megnyert végleges kinevezés miatt, állásukból csak a hosszadalmas fegyelmi úton volnának elmozdíthatók, amiből úgy az egyházra, valamint a tanügyre nézve is kiszámíthatatlan kár háramolhatik. Ennélfogva figyelmeztetem a kerületi tanfelügyelő és iskolaigazgató leikész urakat, hogy a tanítói állomások betöltésénél egyáltalában, de kivált kinstári iskoláknál, a legnagyobb előrelátó figyelemmel és körültekintéssel járjanak el, hogy csak kellő előlecsi biztosítékot nyújtó tanítók jussanak ily azonnal való véglegesítéshez. Garamszentkereszt, 1900. febr. 10.

A Szent-István-Társulat könyvkereskedése ajánlatik. Kivonat a szatmári egyházmegye körleveléből. A Szent-István-Társulat az általa alapított «Könyvkiadó-hivatal és könyvkereskedés részvénytársaság» útján mult évi augusztus 1-vel Budapest-en, IV., Kecskeméti-utca 2. sz. alatt megnyitotta könyvkereskedését. E könyvkereskedésben nemcsak a Szent-István-Társulatnak saját kiadványai, hanem minden egyéb kiadványok is kaphatók, melyek katolikus tárgyúak — mint pl. liturgikus és hit-tudományi művek — vagy katolikus szelleműek: továbbá mindazok a tudományos, szépirodalmi vagy egyéb munkák, melyeknek raktáron tartása és árusítása a katolikus elvekkel nem ellenkezik. Melegen ajánlom ezen katolikus könyvkereskedést f. papjaim figyelmébe. Igyekezzenek azt a katolikus világi közönséggel is megismertetni s annak föllendülését minél szélesebb körben való pártolással előmozdítani. Kelt Szatmár-Némeli, 1904. december 31-én.

IRODALOM.

Katholikus Szemle. Tizenkilencedik kötet. A Szent-István-Társulat megbízásából szerkeszti Mihályfi Akos dr. III. füzet. Március. A harmadik füzet tartalma: «A román görög katolikusok autonómiaja» I. I. Gyártás Elemér. «De Maistre József gróf, mint ember, író és gondolkodó.» II. Gulyás Pál dr. «Folyamatban levő boldogga- és szentáavatási perek.» Köszeghy Mihály dr. «A katolicizmus és a szabadelvű párt veresége.» II. «Havasi dalok.» Koltelmény. Vértesy Gyula. «Kék ég alatt.» Elbeszélés. II. Sienkiewicz után fordította Cassián. Könyvismertetések és bírálatok: Pázmány: Opera omnia. Series latina: tomus VI. Ismerteti Zubriszky Aladár dr. Malonyay Dezső: A magyar képirás úttörői. Ism. Fieber Henrik. Dr. Verus: Az ókor lángelméje. Ism. w. Horn-Rada: Magyarországi szent Erzsébet. Ism. Mihályfi Akos dr. Békefi: Pauler Gyula emlékezete. Acsay: Lubrich Agost emlékezete. Ismerteti Mihályfi Akos dr. A Katholikus Szemle a Szent-István-Társulat elnökségének felügyelete alatt s ugyanazon Társulat költségén adatik ki, mint a társulati tagok évi illetményének egy része. Nem-tagok számára előfizetési ára 10 korona. Megjelenik a nyári szünetidő (július—augusztus) kivételével, havonként, összesen tehát tizszer, hatves füzetekben. A szerkesztőséget illető minden küldemény a szerkesztő nevére a Társulat házába: Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28. szám intézendő; tagdíjak, előfizetések és reklamációk ugyanoda küldendők a Szent-István-Társulat titkári hivatalára címezve.

Zászlónk. A februári számról van szó, mely mult hó 15-én jelent meg új címképpel, gazdagon illusztrálva.

Kemény és vig. lelkesítő és lelekedítő eikkel sűrű egymás-
tanban és plesó változatossággal sorakoznak ez új
számban is. Mivelődestörténelem (*A régi Egyiptomról*),
költészet (*Szappányi humor*, *Farsangi bohóságok*, *Szöke-
vénység*), kísérleti természettan (*Newton féle-sziggyűrők*),
világosmenyek (*Hirek az örök városból*, *Orosz-japán há-
ború diákstóriák*), *(Az én naplóm)*, művészeti kísérle-
tek (*A sláplázók, öt pont*), ifjúsági hitéleti mozgalmak, fej-
törő rejtvények, tréfa, sport, tanulmányut, ifjúsági szárny-
próbálgatások (*Faktor-ügyek*), mind-mind megkapja
a maga helyét, illusztrációját. Meglett emberek is örö-
melel olvassák ezeket, az ifjúság számára egyenesen héza-
got pótol. Ára pedig ily tiz füzetnek csupán 2 korona. Az
eddig megjelent 6 füzetet azonnal megkapják az előfizetők,
sőt a tavalyi II-iki évfolyam is megrendelhető. Füzve
2 korona, díszes kötésben 4.32 kor. *Mutatószámokkal
együtt és bérmentes szolgálat a Zsebkönyv kiadóhivatala:
Földapost, VII., Damjanich-utca 50. sz.*

VEGYESEK.

A vaci püspök az iskoláknak. Vácról írják, hogy a
város iskolaügye igen nagy haladást nyert Csáky Károly
gróf püspöknek legújabb adománya által 200.000 koronát
adott népiskolai célra a katolikus iskolaszék kezébe,
mely 200.000 koronán új fiúiskolát építtetett, a többi pénz
pedig alapul szolgál a tanítók és tanítónők fizetésének
javítására.

Marcus 15-ike az elemi iskolákban. A főváros
székes közgyűlésén kimondta, hogy a marcius tizenötö-
dikét a főváros összes elemi népiskoláiban az iskolák
különböztető, a tanuló ifjúság lelevonásával iskolai ün-
nappal üli meg.

**Egy kérdés katolikus képzőink szakfelügye-
letét illetőleg.** Az «Alkotmány» febr. 26-ik számából vet-
tük át: Mint a katolikus tanügyi egyik legkisebb mun-
kása, megdöbbentve olvastam a lap hasábjain, hogy a
lemondott, a távozó Berzevicszy Albert közoktatásügyi mi-
niszter befolyásának legeslegutolsó napjaiban, az 1876:
XXVIII. t.-c. homályos intézkedéseire támaszkodva, «szak-
felügyelet» emben olyan radikálisan akar belemarkolni
hitvallásos képzőink belső ügyeibe, hogy azt tiszteletre-
méltó elődei meg hatalmuk tetőpontján is óvakodtak, szük-
ségtelenség tartották megkísérelni. Osztom a t. cikíró azon
nézetet, hogy az ilyen nyílt «Utasítások» nélkül való meg-
bíráskodás nem is segíthető törekvéseket foglalhatnak maguk-
ban bensűhetlen munkálkodó intézeteink ellen, azért éber-
nek kell lennünk, nem kérek fölvilágosítást a mt. mi-
niszter úrtól arra sem, hogy miért siettek oly nagyon e
kinevezésekkel, még az «Utasítások» megfogalmazását
sem akarják bevárni: arra azonban igazán kíváncsi
vagyunk: milyen erőnyeit akarta t. Láng Mihály pápai ta-
nar úrnak jutalmazni, mikor katolikus tanítóképzőink
főle állította, mint szakfelügyelőt? ... Tiszt-
lettel hajhuk meg Sebestyén Gyula és Kiss Aron dr. országosan ismert
pedagógiai tudásuk előtt, hivatottaknak tartjuk őket más-
ok előtt tündökölni, de Scherer urat nem ismerjük, Láng
Mihály úrról pedig — bármint kellett is magát — csak
azt jegyeztük meg, hogy inkarnátus szabadkőműves és
hitvallásos iskolánk esküdt ellenségei közé tartozik. Nem
felejtük el, mint támadta 1902. augusztus 19.—20-án
Budapesten tartott «Magyar tanítók országos bizottságán»
a hittekezetit s különösen az önzetlenül működő apaca-
iskolák tanítóit s így érthető az is, hogy nagyon bizalmat-
lanok vagyunk vele szemben s vonakodunk iskoláinkba
beesatani. Nem akarjuk személyét sérteni, mikor az igaz-
sághoz híven kijelentjük: mi nem találunk benne semmi
jeles tulajdonságot, amivel imponálhatna igaz katolikus
pedagógusaink előtt. Ismerjük méregédes modorát, lapoz-
gattuk szerte híresztelt tanügyi művecskéit, tudjuk azt is,
miért helyezték át 1900. szeptember havában Eperjesről
Lévára, 1902. októberben Léváról Pápera s mindezen tu-
dásunk igazolja: végtelen «sapásokkal járna, ha bármi
emben beboesatának hitvallásos iskoláinkba. Mi kétségbe
vonjuk azt is, hogy hazafias szellemben, önfeláldozással
működő katolikus képzőink ellenőrzésére szükséges volna

a kir. tanfelügyelőkön kívül «szakfelügyelőket» is alkal-
mazni, de ha mégis teszik, határozottan követeljük, hogy
azok a szakfelügyelők szaktudásukkal imponáljanak,
világos és nyílt utasítások körvonalazzák teendőiket, val-
láserkölesi tekintetben kifogástalanok legyenek, mert be-
zárjuk intézeteinket ellenségeink előtt. Esztergom, 1905.
febr. 24. S. A. F.

Halalozások. *Schäffer Győző* sárosputaki róm. kath.
kántortanító febr. hó 24-én rövid betegeskedés és a hal-
lottak szentségének fölvétele után életének 48-ik évében
az Urban jobbletre szenderült. Elhunytát özvegye és nyolc
gyermeké gyászolja. Az örök világosság fényskedjek
neki! — *József Antal* Báhány község nyug. kántortanítója
életének 85-ik évében végelgyengülésben elhunyt. Áldás
emlékére.

Kérelem Magyarország néptanítóihoz. A József-
főherceg szanatóriumegyesület elhatározta, hogy az alap-
szabályok rendelkezése szerint épülő szanatóriumban egy
ingyenes ágyalapítványt létesít a magyarországi tanítók,
tanítónők és ezek családtagjai részére. A rendelkezési
jog egy későbbi történő megállapodás értelmében az Or-
szágos Bizottságot fogja illetni. E nemes elhatározást mi
tanítók legjobban azzal hálaljuk meg, ha tőlünk telhető-
leg támogatjuk e jótékony intézményt s minden alkalmat
felhasználunk üdvös céljának kivételére, mely tudvalegy-
leg nem más, mint védekezés a legpusztítóbb baj: a
tüdővész ellen. Kérem azért szeretett tanítótársamat:
karolják föl a nevezett egyesület által rendezett sorsjáté-
kot s tegyenek meg most, mint a jövőben nincsent
arra nézve, hogy a József-főherceg szanatóriumegyesület
kitűzött nemes célját mielőbb elérhesse. Budapest, 1905.
február 22. *Somlyay József.*

Szerkesztői üzenetek.

S. J. Készséggel közöltük. — **Sz. J.** Béérkezett. Köz-
szönet. — **S. I.** A Szechenyi-Kollonich-fele alapítványi
helyek szétosztásáról még eddig nem érkezett értesítés.
Közölni fogjuk. — **Gy.** Budapest, IV., Papnevelő-utca,
közponi szeminárium. — **N. F.** Irodalmi becsű, de nincs
benne tanügyi vonatkozás. Egyebet kérünk. — **T. G.** Igen
aktuális, jönni fog. — **B. F.** Elküldjük. — **P. J. S.**
A legelőjogot haszonherbe adhatja, mert a díjlevélben
érték szerint föl van véve. — **Cs. A.** Kuriai döntvény
van, mi azonban elvből ellene vagyunk. A tanító szeret-
tettel fejelemzen. Egy fölmerült eset alkalmával a pécsi
kir. itélőtábla 1891. 1813. sz. a kelt határozatával kimon-
dotta reá, hogy a tanítót az iskolásgyermekekkel szemben
kétségtelenül megilleti a házi fegyelmi jog gyakorlása s
így ő könnyű testi sértés elkövetése miatt a btkv. 313. s-a
szerint bűnvádi uton felelősségre nem vonható. Ugyan-
csak a budapesti kir. itélőtábla 1887. 24.606. sz. alatt ki-
kimondta, hogy a tanítónak joga van ugyan az iskolába
járó tanulók felett házfenyítéket alkalmazni, de az ily
fenyíték oly túlerős nem lehet, hogy abból sérülések
támadjanak. — **B. F.** Miért nem nyomtatja könyvét a
Stephaneum könyvnyomdában? — **St. S. I. O.** A múlt
számban ezt a kérdést tárgyaltuk, de időről-időre vissza-
térünk reá, hogy az ügyet állandóan napirenden tartsték.
B. F. A kántorságban való segédkezés kötelezettségével
nem függnek össze a sekrestyési teendők. — **B. T.** Lé-
velben feleltünk. — **Sz. L.** Igen, kötelezhető, mert a díj-
levél szerint ezt megkövetelheti a fenntartó. — **S. T.** Fel-
használjuk. — **F. A.** Jönni fog. — **H. F.** Örömmel közöl-
nénk a szép ünnepély lefolyását. — **Sz. F.** Forduljon a
vácegyházmegyei tanítók tanintézetének elnökéhez, mell.
Csávólszky József e. püspök úrhoz Vác. — **Sz. Sz.** Egy-
házi Zeneközölny szerkesztősége Budapest. — **Iskola-
széki tagnak.** Az iskolaszék küldhet ki elnököt: de reu-
desen az iskolaszék elnöke vezeti a vizsgálatot. — **Sz. K.**
Csak megjelent és beküldött könyvet ismertethetünk. —
F. A. Köszönet az értesítésért. Öszinte részvétellel vetük
a hírt. — **W. E.** Kiszedve áll. — **F. J.** Ha a mű beérke-
zik, ismertetni fogjuk. — **T. L.** Talán a kiadóhivatalhoz
érkezett. Kérdést intézünk. — **T. F.** Béérkezett. Fölhívjuk

figyelmet a *Magyar nyelv és fogalmazás kézikönyve* v. népszerű kézikönyvre. Irta Ember Károly. Kiadja a Szent-István-Társulat. Mutatványpéldányt küld a Szent-István-Társulat könyvkiadóhivatala Budapest VIII., Szent-királyi út 28. — L. F. Holyszúke miatt késik.

Felélős szerkesztő: **Ember Károly.**

PÁLYÁZATOK.

Esztergomi érseki megye.

A **nemesényi** (Bars m.) anyaegyház róm. kath. kántortanító állomására f. évi *március hó 16-ik* napjára pályázat hirdettetik. Javadalmazása: 9 hold 1436 ööl szántóföld, melyet a nemesényi és újpetendi hívek művelnek. Rét 988 ööl, szőlőtalaj 715 ööl, házikert 450 ööl terjedelmű. Van kemény hasáb tűzefája 32 köbméter. Párber fejében: búza 9-97 hektoliter a gazdától, rozs 500 hektoliter a zsellérektől. Iskolások után: rozs 31-97 hektoliter, tandíj 80 tanköteles után 160 kor., körülbelül 20 ismétlős után 20 kor. Alapítványi misék után 9 kor. Stólajövedelem körülbelül 60 kor. Oslvasításeért kap 88 kgr. búzát. Községi segély: mint tanító 50 kor., templomi szolgálatokért 10 kor., énekért 1 kor. 60 fillér. Offerrákból 4 kor. Megjegyzendő, hogy a fajárandóságból az iskolatermet is tartozik fűteni. A kántortanítótól megkívánatik a magyar nyelv tökéletes ismerete, hogy okleveles legyen, hogy az összes egyházi ténykedésekben járatos legyen, valamint az ének- és orgonálásban is gyakorlott. Lakása áll: két padlózott szoba, zárt konyha, egy kamara, házi pince. Gazdasági épületek: 1 istálló, 1 kocsiszín, 1 sertésöl. A kellően felszerelt folyamodványok f. évi március hó 15-ig bezárólag, a nemesényi róm. kath. iskolaszékre címezve, *Tórcsányi Albert* nemesényi plébánoshoz küldendők. 102 1-1

Egri érseki megye

Domaházára (Borsod m.) róm. kath. kántortanító kell. Jövedelme: 4 kat. hold szántóföld, melyet a hívek munkálnak. Tizenkettő öl tűzifa behordva. Párberből, tandíjból s egyebekből mintegy kilencszáz korona (trósz és pénz), legeltetési jog, két szoba, konyha, kamara, istálló, kert. Felszerelt kérvények *március 12-ig* az iskolaszékhez (posta Felsőhangony) küldendők. 103 1-1

Erdélyi egyházmegye.

A **lengyelfalvi** (Udvarhely m., u. p. Székelyudvarhely) róm. kath. kántortanítói állásra f. évi *március 26-ig* pályázat hirdettetik. Összes jövedelme 800 kor., jogosultaknak korpótlék és lakás. *Komesay Ignác*. Felkész. iskzs. elnök. 104 1-3

Besztercebányai egyházmegye.

A **bisztricsenyi** (Bars m.) róm. kath. magyar-tót kántortanítói állomásra *március 26-ra* pályázat hirdetetik. Jövedelme: készpénz a hitközségtől 376 kor., tandíj fejében 228 kor., stóla és más járandóságok címén 434-84 kor. Lakás megfelelő. Okleveles pályázók okmányokkal felszerelt folyamodványaikát a pályázat napjáig *Havas Béla* plébánoshoz küldjék. 101 1-1

Kassai egyházmegye.

A **kurimai** róm. kath. iskolaszék kántortanítói állásra pályázat hirdettetik. Jövedelme: készpénzben mint tanítóknak 320 kor., az ismétlőiskolások után 20 kor., mint kántornak szentmisaalapítványokból 15 kor., tanulmányi alapból 34 kor., stólajövedelem 80 kor., párber készpénzben megváltva 309 kor., 6 hold szántóföld haszonélvezete 150 kor., 6 köbméter kemény tűzifa házhoz szállítva 36 kor., kántori mellékjövedelem 15 kor., összesen 979 kor. Szabad legeltetési jog a közösbn. Megfelelő lakás, gazdasági melléképületekkel. A pályázók kellően felszerelt

kérvényeiket a kurimai róm. kath. plébániahivatalra címezve *márc. 15-ig* küldjék be. 100 1-1

Kántorképesítő. A kassai kir. kath. tanítóképzőben a kántorképesítő ez év *április hó 28-29-én* fog megtartatni. Vizsgára jelentkezhetnek tanítóképzőt végzett jelöltek, vagy már a gyakorlatban működő kántorok. A folyamodványok keresztlevelel, iskolai esetleg működési és erkölcsi bizonyítvánnyal felszerelve *április 2-ig* alulírtböz küldendők. A vizsgadíj 40 korona. *Hegedűs János*, tanítóképzőintézeti igazgató. 105 1-1

24 eredeti dallamos praeludium
utalványon rendelve csak 1.50 kor.
utánvételes rendelés 55 fillérrel többbe kerül.
Szeged 6. Zámbo Károly kántor.
74 4-5

Régi szőlők pótlására
legalkalmasabb **2 éves gyökerű** zöldoltvány ára legjobb fajokban, **kitűnő minőségben** 180 korona ezrenként, telepítésre gyökeres zöldoltvány 160 korona, sima zöldoltvány 90 K-ért kapható
Székelytelepen. Gyöngyösön.
97 2-3

Orgonaépítési műintézet.
Rieger Testvérek
villamosgépekkel berendezett cs. és kir. udvari orgonagyára
Budapest, VII., Garay-utcza 48.
cs. és kir. udvari szállítók, a **Szentisr** jövagja, a **Ferencz Jozsef-rendlovagja**,
A **parisi és bécsi világhírlapokon** stb. helyről kitüntetve.
Legelőszobb árban és kedvező fizetési feltételek mellett kiváló tiszta leg. nyomású csörendszert (pneumatikai) tartós, nemes hangú orgonákat szállít. 30 év óta 180 orgonát szállított. Mindennemű orgonajavításokat és hangolásokát a legmérésékeltbb árban és lelkismeretes pontossággal teljesít. Orgona jókarbon tartása mérsekelt árban elvállaltatik. Tervezetek és rajzok kívánatra díjtalanul.

Ujdonságok.

**Szenvedő Jézus
lélekmentő orvosság.**

Ujdonságok.

Bójtí beszéd.

Damo Alfonstól.

Ara I kor. 20 fill.

A Szent Kereszt Legendája.

Irta Pap bácsi.

Ara I kor.

== A szentkeresztuti ájtatosságok alkalmára: ==

Szentkeresztuti és más ájtatossági gyakorlások

== Krisztus Jézus kínszenvedéséről és haláláról. ==

Kötve 20 fillér.

Kötve 20 fillér.

Egyháztörténelmi emlékek a magyarországi hitújítás korából. Szerkesztettek: *Bányai Vince, Kapács Raimond, Karácsonyi János.* II. kötet. 20.—
Főolvasások a Szent-István-Társulat Tudomá-

nyos és Irodalmi Osztályának üléseiből. 51. sz. *Lubrich Agost emlékezete (1825-1900.)* 1.60
Népiratok: 220. sz. Három balla: rego. *Olesó husnak hig a leve; tanulmányos historia.* Irta: *Horváth E. János.* —08

Nagyheti szertartások.

Officium Hebdomadae Sanctae. Magyar és latin szöveggel. Füzve	Egész bőrkötés aranymetszessel	5.20
Egész angolvaszonkötés	Chagrunkötés aranymetszessel	7.—
Egész bőrkötés vorosmetszessel	Igen finom bőrbőrkötés	8.—
		4.40

Német kiadványok:

<i>Klaus Jos. Ign.</i> Volkstümliche Predigten. III. Bd. Fasttagspredigten 9.60, kötve	11.04
<i>Proschützzer:</i> Der Katholik auf dem Leidenswege des Herrn. Fastenpredigten	1.20

Újabb középiskolai kiadványok.

(Részint engedélyezés, részint sajtó alatt. A még sajtó alatt levők rövid időn belül fognak megjelenni.)
Bartha-Prónay Poetika. Középisk. VI. o. cz.
Borosay Dávid Algebra. Középisk. számára. II. kiad.
Geometria. Középiskolák számára. II. rész. VII-VIII. oszt. számára.
Lendvai Hugó. Rajzoló geometria. II. rész. A gimnáziumok második osztálya számára.
Tőkés Lajos. Természetrajz. I. rész. Középiskolák alsóbb osztályai számára.

== Megrendelhetők: ==

A SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT

könyvkereskedésében

könyvkiadóhivatalában

Budapest, IV., Kecskeméti-u. 2. sz. Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 28